

VIL DU DELTA I FORSKNINGSPROSJEKTET «BARN OG UNGE SOM ETTERLATTE»?

HAR DU OPPLEVD Å MISTE EN FORELDER? HADDE DENNE FORELDEREN UTFORDRINGER MED RUSMIDDELBRUK?

BAKGRUNN OG HENSIKT

Dette er en invitasjon til å delta i et forskningsprosjekt om barn og unge som har mistet en mor eller far som hadde et utfordrende rusmiddelbruk. I dette skrivet gir vi deg informasjon om prosjektet og hva det vil innebære for deg å delta.

Vi mangler kunnskap om hvordan barn og unge har det i hverdagen sin, når de har opplevd å miste en forelder som hadde rusmiddelutfordringer. For at barn og unge som blir etterlatte skal få best mulig hjelp og støtte, trenger vi mer kunnskap om hvordan hverdagen er, hva som er viktig, hva som hjelper og hva som kan gjøre ting verre, både i tiden før og etter dødsfallet. Dersom du har erfaring fra å være i en slik situasjon, vil vi gjerne snakke med deg. Sammen med andres stemmer, kan du hjelpe oss å forstå hvordan det kan oppleves å miste en forelder som hadde utfordringer med rusmiddelbruk. Vi ønsker gjerne å høre fra deg uansett om du bodde sammen med forelderen din eller ikke, om dere kjente hverandre godt eller ikke, eller om du mistet forelderen din nylig eller for lenge siden.

HVA INNEBÆRER STUDIEN?

Hvis du er interessert og har mulighet til å delta i forskningsprosjektet, inviteres du til et intervju. I prosjektet bruker vi en intervjumetode som er en samtale om en helt vanlig dag i ditt liv- for eksempel om dagen i går. Spørsmålene vil utforske hva du gjorde den dagen, hvem du var sammen med, hvor du var og hvordan dagen din opplevdes gjennom de ulike hendelsene. Det finnes ingen rette eller gale svar om hverdagen din. Det er du som er eksperten og vet hvordan din hverdag er og du bestemmer selv hva du ønsker å dele. I intervjuet stilles det for eksempel spørsmål om:

- hva du gjør på en hverdag
- dine erfaring med hjelp og støtte fra andre
- hva som kanskje har forandret seg i hverdagslivet ditt etter dødsfallet
- hva du tenker om tiden framover

Samtalen vil foregå på et rolig sted som avtales på forhånd. Samtalen varer omtrent én til to timer og kan ha pauser ved behov. Lydopptak vil bli gjort av samtalen for å kunne skrive ned det som blir sagt ordrett. Når teksten skrives, vil alle personlige detaljer som for eksempel navn, fødselsdato og adresse bli endret. Det betyr at du er aidentifisert.

Vi ønsker gjerne å snakke med deg to ganger, med ett halvt til ett års mellomrom. Det betyr at når det har gått en stund blir du igjen kontaktet for å høre om vi kan avtale en ny samtale på et rolig sted. Den andre samtalen blir lik som den første, med fokus på hverdagen din. Hverdagen kan ha endret seg i løpet av året, og dette vil være tema for samtalen.

For å delta i forskningsprosjektet, må foresatt(e) godkjenne deltakelsen og signere et samtykkeskriv. Samtykke betyr at noe er greit, og her må både du og foresatt(e) frivillig si ja til at du kan delta i prosjektet. Samtykkeerklæringen med underskrift kan sendes per post eller tas med til intervjuet.

Prosjektet handler om å samle informasjon for å bedre forstå erfaringene til barn og unge som har mistet en forelder. Det er viktig å poengtere at det å delta i forskningsprosjektet ikke er hjelp og behandling som du kan få fra helsepersonell eller støtteapparat.

MULIGE FORDELER OG ULEMPER

Barn og unge har rett til både å uttrykke sin mening og å bli beskyttet. Det er forståelig at det kan være bekymringer om at samtaler om krevende temaer, kan være belastende for de som deltar i forskning. Samtidig viser tidligere forskning at de fleste barn og unge som har opplevd utfordrende situasjoner, ofte synes at deltakelsen er positiv. De får muligheten til å uttrykke sine synspunkter, bli lyttet til, og opplever det som meningsfullt å bidra til verdifull kunnskap om barns og unges liv. Målet med å samle inn barn og unges erfaringer er å skaffe kunnskap som kan hjelpe andre barn og unge i lignende situasjoner med å få nødvendig støtte og hjelp.

Selv om det kan oppleves som meningsfullt å delta i forskning, kan det likevel oppstå krevende følelser og skape et behov for å samtale med noen. Dersom et slikt behov oppstår hos deg, kan du kontakte prosjektansvarlig Nina Bringedal på telefon 980 88 703 eller epost nina.bringedal@hvl.no. Alle deltakere vil få mulighet til å kontakte forsker igjen, dersom det oppstår behov som følge av intervjuet. Etter intervjuet vil forsker også spørre deg om hvordan du har det, hvordan det opplevdes for deg å bli intervjuet, om du har noen å snakke med, om du trenger noen å snakke med, og hvis ikke, om du ønsker at forsker skal ta kontakt med noen du kjenner eller en hjelper i kommunen din. Målet er å sikre at deltakelsen i prosjektet oppleves som trygg og meningsfull for deg.

HVA SKJER MED INFORMASJONEN OM DEG?

- Informasjonen om deg brukes kun til å forstå hvordan barn og unge opplever hverdagen sin, når de har erfart å miste en forelder som hadde rusmiddelutfordringer.
- Det er kun prosjektansvarlig Nina Bringedal og prosjektmedarbeider Kristine Berg Titlestad, som har tilgang til dine personopplysninger. Personopplysninger betyr navn, fødselsdato, telefonnummer og adresse. For at slike opplysninger blir godt tatt vare på, lager vi koder, slik at ingen kan kjenne deg igjen. Vi kaller personopplysninger for kodete opplysninger.
- Det er kun vi som kan kodene og vi sørger for at ingen andre kan få tilgang til den informasjonen. Kodene blir oppbevart på et annet sted enn lydopptak og tekst fra intervjuet.
- All informasjon lagres på en sikker datamaskin.
- Lydopptak fra intervjuet slettes når alt som ble snakket om er skrevet ned.
- Det sørges for at ingen kan kjenne deg igjen når vi forteller om forskningen. For eksempel bruker vi et annet navn når det skrives om deg.
- Vi skal følge loven om personvern nøye. Personvern betyr at informasjon om deg blir beskyttet, slik at ingen kan bruke eller se det uten din tillatelse. Foresatte har i utgangspunktet rett til å vite innholdet i samtalen for å kunne ivareta deg (be om innsyn), men hvis det er informasjon du ikke ønsker at foresatte skal vite, kan du gi beskjed om dette. Da vil vi vurdere om denne informasjonen ikke skal deles dersom din foresatte ber om å få innsyn. Det er prosjektmedarbeider Kristine Berg Titlestad som hovedansvar for dette.

Forskningsprosjektet planlegges å være ferdig 1.4.2028. Etter at forskningsprosjektet er ferdig, vil opplysningene om deg bli oppbevart i fem år av kontrollhensyn. Du og dine foresatte har rett til å få tilgang til den informasjonen som samles inn om deg og kan protestere dersom du ikke ønsker at den lagres lenger. Det er også mulig å be om at informasjonen slettes. Dersom noen opplysninger viser seg å være feil, har du rett til å få disse rettet. Du kan også be om en kopi av den informasjonen som er samlet inn. Hvis du mener at informasjonen har blitt håndtert på en uforsiktig eller uriktig måte, har du rett til å klage til Datatilsynet.

ØKONOMI

Du vil motta en symbolsk gave som takk for å delta i dette forskningsprosjektet. Du vil få et gavekort på 200 kroner for hvert av intervjuene du deltar i. Betalingen gis uavhengig av om du fullfører hele studien, slik at du kan trekke deg når som helst uten grunn.

DELTAKELSE

Det er frivillig å delta i prosjektet. Det betyr at du kan velge selv om du har lyst å være med eller ikke. Ingen andre kan velge dette for deg. Hvis du vil delta, kan du når som helst ombestemme deg uten å oppgi noen grunn. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller om du først sier «ja» og så «nei». Da gir du eller foresatte beskjed til prosjektansvarlig Nina Bringedal eller prosjektmedarbeider Kristine Berg Titlestad. Kontaktinformasjon finner du under. Dersom du ønsker å delta, tar du kontakt på telefon eller epost. Hvis du ønsker mer informasjon om forskningsprosjektet eller har spørsmål, er du også velkommen til å ta kontakt.

Prosjektansvarlig Nina Bringedal:

Telefon 980 88 703

Epost: Nina.Bringedal@hvl.no

Besøksadresse: Røygata 6, 6856 Sogndal

Prosjektmedarbeider Kristine B. Titlestad:

Telefon 926 01 400

Epost: Kristine.berg.titlestad@hvl.no

Besøksadresse: Inndalsveien 28, 5063
Bergen

Sikt er en organisasjon som gir råd til forskere slik at de kan oppbevare og bruke dine personlige opplysninger riktig. Dersom du har spørsmål til Sikt som handler om dette prosjektet, kan du kontakte dem på e-post (personverntjenester@sikt.no) eller telefon 73 98 40 40.

Du kan også spørre personvernombudet vårt, Trine Anikken Larsen på telefon 55587682 eller på epost Trine.Anikken.Larsen@hvl.no

Med beste hilsen fra Nina Bringedal og Kristine Berg Titlestad

